

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2018-866

4.12.2018

Gjensidige Forsikring ASA

Livsforsikring/uføredekninger/pensjon

Flere sykemeldingsperioder – inntektsgrunnlag – erstatningsberegning – vilkårstolkning.

Forsikrede ble sykemeldt i 2008, men var etter dette i perioder helt eller delvis i arbeid. Fra 6.9.09 var han sammenhengende sykemeldt frem til han i april 2013 gikk tilbake til ordinært arbeid. Våren 2015 ble forsikrede på nytt sykemeldt og var sammenhengende 100 % arbeidsufør frem til han ble innvilget 100 % uføretrygd fra 2018. Selskapet utbetalte erstatning under dekningen "annen sykdom" og la ved beregning av erstatningen til grunn inntekten i 2014, som var året før sykdommen som ledet til uførhet inntraff. Forsikrede var uenig. Han mente uførheten startet i 2008, og at beregningen måtte ta utgangspunkt i inntekten i 2007. Etter nemndas mening var selskapets beregningsgrunnlag og utregning i samsvar med vilkårene og selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 1958) hadde kollektiv uføredekning under personforsikringen Annen Sykdom.

Arbeidsgiver orienterte 23.11.10 selskapet om at forsikrede hadde vært sykemeldt i lang tid. Det ble opplyst at han hadde en årslønn på kr 503 378, hadde vært sykemeldt 7.8.08-1.2.09, 22.2.09-10.5.09, 13.5.09-5.7.09 og 6.9.09-9.10.09 og at sykemeldingsperioden utløp 30.10.09. Det ble sendt skademelding 21.11.10.

Selskapet orienterte forsikrede 8.12.10 om at det var opprettet skadesak, om vilkårene for erstatning, herunder varighetskriteriet, og at selskapet ville innhente opplysninger. Selskapet skrev 17.3.11 at kravet om to års sammenhengende uførhet ikke var oppfylt ettersom forsikredes siste sammenhengende sykemelding startet 6.9.09.

Nav stanset utbetalingen av arbeidsavklaringspenger (aap) 14.4.13 fordi forsikrede var tilbake i ordinært arbeid.

Forsikrede var sykemeldt 9.1.-15.2.15 og 24.4.15-7.2.16. Han mottok aap 2.1.17-1.2.18, og ble deretter uføretrygdet. Det er ikke opplyst om han var innvilget ytelser fra Nav i perioden 8.2.16 til 2.1.17.

I Legeerklæring ved arbeidsuførhet til Nav, 17.1.17, svarte legen nei på spørsmål om forsikrede ville kunne "gjenoppta det tidligere arbeidet", men ja på spørsmål om han ville kunne "ta annet arbeid".

Fastlegen noterte 7.6.17 at forsikrede ønsket å søke uførepensjon, og i Legeerklæring ved arbeidsuførhet til Nav, 20.6.17, svarte legen at "tilstanden er varig", og at forsikrede verken kunne gjenoppta sitt tidligere arbeidet, eller ta annet arbeid.

Selskapet innvilget erstatning under dekningen "Annen sykdom" 12.4.18, og utbetalte kr 180 622. Det ble lagt til grunn at kravet om varig uførhet var oppfylt ved legeerklæringen av 20.6.17, og at

erstatningsbeløpet skulle beregnes ut fra forsikredes pensjonsgivende inntekt i 2014 og G-beløpet i 2014, med aldersfradrag.

Forsikrede klaget, men selskapet fastholdt sin avgjørelse.

Forsikredes pensjonsgivende inntekt i 2007 var kr 521 415 i lønn, og i 2014 kr 585 421.

Forsikrede har i det vesentlige anført at uførheten startet i 2008, og at erstatningen skal beregnes ut fra inntekt og G året før, dvs. i 2007. Dette har betydning for hvilken grunnerstatning det skal gjøres aldersfradrag i. Det er urimelig at det blir brukt mot ham at han forsøkte å være i jobb. Inntekt og G-beløp i 2007 vil gi en høyere grunnerstatning enn inntekt og G-beløp i 2014. Særlige holdepunkter tilsier at grunnlaget for beregningen avviker vesentlig fra det som ville ha vært hans alminnelige inntektsnivå uten ervervsuførheten slik at erstatningen skal settes til nivået i 2007, jf. forsikringsvilkårene.

Selskapet har i det vesentlige anført at forsikredes sammenhengende uførhet i vilkårenes forstand startet 9.1.15, og at forsikringstilfellet inntraff ved legeerklæringen 7.6.17, som fastslo at uførheten var varig. Vilårene er klare på at det er inntekten i året før den sammenhengende ervervsuførheten inntreffer som skal legges til grunn. Det foreligger ikke "særlige holdepunkter" som tilsier skjønsmessig fastsettelse av inntektsgrunnlaget. Dette unntaket kan få anvendelse, dersom inntekten i året før ervervsuførheten inntreffer var helt atypisk. Det er ikke tilfellet her.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken reiser spørsmål om selskapets erstatningsutmåling for tap i fremtidig erverv er i samsvar med vedtektene. Denne sak gjelder ikke forsikredes krav om ménerstatning.

De aktuelle vilårene fra 2008 om "Tap i fremtidig erverv ved annen sykdom" og fra 2014 om "Annen sykdom" har en tilnærmet lik tabell for beregning av grunnerstatningen ved 100 % varig ervervsuførhet:

1. Grunnerstatning

Pensjonsgivende inntekt (i året før sykdommen inntraff)	Grunnerstatning
Inntekt t.o.m. 7 G	5,50 G
over 7 G til og med 8 G	6,00 G
over 8 G til og med 9 G	6,50 G
over 9 G til og med 10 G	7,00 G
over 10 G	7,50 G

Vilkårene fra 2008 for dekningen Annen Sykdom har bestemmelser i pkt. 4 om når sykdommen inntreffer og i pkt. 5.2 om forsikringstilfelle – annen sykdom, tap i fremtidig erverv.

Bestemmelsene lyder:

4. Når sykdommen inntreffer

En sykdom er her å anse som inntruffet på dato for første dag i den sykmeldingsperiode som leder frem til forsikringstilfelle.

5. Forsikringstilfelle – annen sykdom

...

5.2 Tap i fremtidig erverv

Et forsikringstilfelle som følge av annen sykdom er å anse som inntruffet på det tidspunkt forsikrede har vært minst 50% ervervsufør i en sammenhengende periode på 2 år som følge av sykdommen, og ervervsuførheten er bedømt å være varig.

Det er videre tatt inn bestemmelser om grunnerstatning, se tabellen gjengitt foran, og videre:

...

Grunnlaget for beregningen av det fremtidige inntektstapet, er den pensjonsgivende inntekt i året før sykdommen inntraff.

Hvis forsikredes antatte pensjonsgivende inntekt, uten sykdommen, i året sykdommen inntraff, gir et høyere grunnlag, legges dette til grunn. Tilsvarende gjelder hvis forsikrede i et senere inntektsår har oppnådd en pensjonsgivende inntekt som gir et høyere grunnlag.

Hvis det er særlige holdepunkter for å anta at grunnlaget for beregningen avviker vesentlig, fra det som ville ha vært forsikredes alminnelige inntektsnivå uten sykdommen, skal grunnlaget settes til dette nivået.

Beregningsgrunnlaget fastsettes i forhold til G pr. 1. januar i det inntektsåret inntekten er opptjent.

Deretter er som pkt. 2 inntatt bestemmelser om alderstillegg/aldersreduksjon:

...

For hvert år forsikrede er eldre enn 46 år, gjøres et fradrag som utgjør 5 % av grunnerstatningen. Erstatningen skal likevel utgjøre minst 10 % av grunnerstatningen.

...

Ved erstatningsberegningen benyttes G og alder på forfallstidspunktet.

I vilkårene av 2014 for dekning Annen sykdom lyder tilsvarende bestemmelser:

Tap i fremtidig erverv

Når ervervsuførheten inntreffer

Ervervsuførheten regnes som inntruffet første dag i den sykmeldingsperioden som leder frem til forsikringstilfellet.

Forsikringstilfellet

Et forsikringstilfelle inntreffer på det tidspunktet forsikrede har vært minst 50 % ervervsufør i en sammenhengende periode på 2 år, og ervervsuførheten er fastsatt som minst 50 % og varig.

...

Grunnerstatning

...

Grunnlaget for beregningen er pensjonsgivende inntekt i året før ervervsuførheten inntraff.

Hvis forsikredes antatte pensjonsgivende inntekt, uten ervervsuførheten, i året ervervsuførheten inntraff, gir et høyere grunnlag, legges dette til grunn. Tilsvarende gjelder hvis forsikrede i et senere inntektsår har oppnådd en pensjonsgivende inntekt som gir et høyere grunnlag.

Hvis det er særlige holdepunkter for å anta at grunnlaget for beregningen avviker vesentlig, fra det som ville ha vært forsikredes alminnelige inntektsnivå uten ervervsuførheten, skal grunnlaget settes til dette nivået.

Grunnlaget for beregningen fastsettes i forhold til G per 1. januar i det inntektsåret inntekten er opptjent.

Alderstillegg/aldersreduksjon

...

For hvert år forsikrede er eldre enn 46 år, gjøres et fradrag som utgjør 5 % av grunnerstatningen. Erstatningen skal likevel utgjøre minst 10 % av grunnerstatningen.

Etter begge disse vilkårssettene er det en forutsetning for at det skal foreligge et forsikringstilfelle at forsikrede har vært minst 50 % ervervsufør sammenhengende i to år og at ervervsuførheten er varig. Selskapet har lagt til grunn at forsikredes ervervsevne var sammenhengende redusert med mer enn 50 % fra 9.1.15, og har beregnet grunnerstatning og aldersfradrag med utgangspunkt i forsikredes inntekt i 2014. Men i samsvar med vilkårene har selskapet lagt til grunn at

forsikringstilfellet først inntrådte 20.6.17, da forsikredes lege erklærte at forsikrede var minst 50 % varig ervervsufør til et hvert yrke.

Etter nemndas mening er selskapets beregningsgrunnlag og utregning i samsvar med vilkårene. Forsikrede har imidlertid anført at hans ervervsuførhet startet i 2008, og at erstatningen skal beregnes ut fra inntekt og G året før. Nemnda kan ikke se at det bygger på en riktig forståelse av vilkårene selv om det er den samme sykdommen som i 2017 førte til at forsikringstilfellet forelå. Forsikrede hadde flere lengre sykdomsfravær, men gjeninntrådte i arbeidsforholdet i 2013. Når det er tilfellet, er det den siste sykemeldingen som må legges til grunn for beregningen av tapet i fremtidig inntekt.

Forsikrede har også anført at unntaksbestemmelsen i vilkårene for "særlige holdepunkter for å anta at grunnlaget for beregningen avviker vesentlig", skal komme til anvendelse. Nemnda kan ikke se at det er lagt frem opplysninger om at inntektene i 2014, som er lagt til grunn for beregningen, avviker vesentlig fra inntekten i 2007. Det er heller ikke dokumentert at forsikredes inntekt uten ervervsuførheten ville ha vært vesentlig høyere i 2014.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Hege Opheim (nøytralt oppnevnt medlem), Lise Karlsen (selskapsrepresentant), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).